

IWEIN VAN AALST

Inleiding

Bekijk de video: *Huisstijl Aalst Carnaval: de Reuzen*. Stad Aalst
<https://www.youtube.com/shorts/A1siNTz65-U>

Welke twee reuzen zien we in het filmpje?

Waarom zijn deze twee reuzen zo belangrijk in de carnavalsstoet.

Wanneer zijn deze reuzen officieel getrouwd?

Wie is Iwein?

Iwein van Aalst, ook bekend als Iwein van Gent of Iwein de Kale werd doorheen de geschiedenis op verschillende manieren afgebeeld.

Jullie worden in 3 groepen opgedeeld en jullie krijgen elk een andere afbeelding van Iwein. Beschrijf Iwein aan de hand van volgende vragen:

Wat draagt Iwein?

Lijkt zijn kleding rijk of eenvoudig? Waarom?

Hoe staat of zit hij? (streng, vriendelijk, boos...?)

Wat zegt zijn houding over zijn status?

Zie je wapens of een wapenschild? Wat zouden deze symbolen kunnen betekenen?

Ziet hij er realistisch of geïdealiseerd uit? Waarom?

Vergelijk nu jullie bevindingen met de andere groepen en beantwoord de vragen.

Wat is in alle afbeeldingen hetzelfde?

Wat is verschillend?

IWEIN VAN AALST
1128-2028

In welke afbeelding lijkt Iwein het meest machtig? Waarom?

Waarom zouden kunstenaars hem anders afbeelden?

De familie van Iwein

In jullie groepjes is het nu de bedoeling om de stamboom van Iwein van Aalst te reconstrueren. Jullie krijgen kaartjes met enkele namen, aan jullie om hieruit de info te putten om de stamboom te vervolledigen. Je kan deze tekenen op dit blad. Voeg ook de functies toe indien mogelijk.

Enkele tips:

- Diederik van Aalst is de zoon van Iwein en Laretta
- Diederik van den Elzas is graaf van Vlaanderen en vader van Laretta
- De familie van Iwein geeft de titel heer van Aalst door van vader op zoon.
- Reinewif is de moeder van Iwein

Stamboom:

IWEIN VAN AALST
1128-2028

Situatie in Vlaanderen: opvolgingskwestie

In 1127 wordt Karel de Goede, graaf van Vlaanderen vermoord in Brugge. Zijn opvolgingskwestie zorgt voor een onstabiele periode in Vlaanderen:

Even voorspelbaar was de volgende stap in Galberts logische keten van oorzaak en gevolg, toen koning Lodewijk VI van Frankrijk, de leenheer van Vlaanderen, zijn kandidaat, de Normandiër Willem Clito, als opvolger van zijn kinderloos overleden vazal poneerde. Dit kwam de koning goed uit, want Clito was de erfvijand van de Engelse koning Hendrik I, die zijn vader gevangen hield in Engeland en die op voet van oorlog leefde met Frankrijk.

Wie werd de nieuwe graaf van Vlaanderen?

Hoe kreeg hij deze titel (door wie, waarom)?

De volgende schakel in Galberts keten was de opstand tegen de nieuwe graaf, die misprijzen toonde voor de vrijheidslievende steden, de motoren van de sociale emancipatie (*Stadtluft macht frei*). Clito's plannen om vanuit Vlaanderen een invasie van Engeland te ondernemen om zijn vader te bevrijden leidden ook tot bezorgdheid: een Engels-Vlaamse oorlog was het laatste dat het graafschap, economisch sterk met Engeland verbonden, nodig had. Er groeide dan ook weerstand tegen Clito's bewind en grote delen van de Vlaamse openbare opinie begonnen diens aartsrivaal, Diederik van de Elzas (een telg, net als Clito, van het grafelijk huis), te steunen, die niet op Engelse avonturen belust was. Een successieoorlog ontstond tussen de legitieme graaf Willem en de "geadopteerde graaf (*adoptivus comes*) van de Gentenaars en de Brugse burgers", zoals het dagboek Diederik in c. 99 kleinerend noemt.

IWEIN VAN AALST
1128-2028

Was Clito een populaire graaf in Vlaanderen? Bij wie wel/niet?

Wie werd Clito's grootste rivaal voor het graafschap?

Hoe zou dit conflict opgelost kunnen worden?

IWEIN VAN AALST
1128-2028

De speech van Iwein

1. Lees de speech die Iwein gaf op de vrijdagsmarkt in Gent.

“Heer graaf hebt gij onze en uw burgers, en ons, hun vrienden, naar recht willen behandelen? Waarom hebt gij ons dan met onrechtvaardige belastingen en vijandige kwellingen bestookt?

Waarom hebt gij ons niet tegen de vijand beschermd en naar ere behandeld? De heilige eed die wij te uwer gunste hadden gezworen, hebt gij persoonlijk verbroken en uw en onze belofte, die wij samen hebben afgelegd, hebt gij geschonden. Wij hebben samen de eed gezworen over de vrijstelling van de tol, over de bekrachtiging van de vrede en over de andere rechten, die de bewoners van dit land hadden gekregen van vroegere, goede graven van dit land en speciaal tijdens de regering van heer Karel. Het is goed bekend hoeveel geweld en plundering gij te Rijsel hebt aangericht, hoe gij de burgers van Sint-Omaars onrechtmatig en boosaardig hebt bestookt en nu wilt gij, als u de kans wordt gegund, ook de burgers van Gent slecht behandelen. Gij zijt onze heer en de heer van geheel Vlaanderen. Daarom moeten wij u billijk behandelen en u niet met geweld en boosaardig tegemoet treden. Wij stellen het volgende voor: roep, alstublieft, uw raad bijeen te leper, een stad die midden in uw land gelegen is. De opperste leiders van beide kampen en onze mede-pairs en alle wijze mannen, geestelijken en leken, komen bijeen in vrede en ongewapend, kalm, beheerst en weloverwogen, zonder arglist en kwade bedoeling. Zij moeten een oordeel vellen. Als gij, naar 's lands eer, de grafelijke macht nog kunt behouden, wil ik dat gij die behoudt. Als blijkt dat gij als trouweloze en arglistige eedbreker buiten de wet zijt gesteld, ga dan weg uit het graafschap en laat ons dit graafschap, om het toe te vertrouwen aan een geschikt en wettig man. Wij zijn de bemiddelaars tussen de koning van Frankrijk en u: gij moogt niets doen in dit graafschap dat tegen onze raad en de eer van het land ingaat. Maar zie, zowel ons die borg staan voor u bij de koning, als de burgers van bijna geheel Vlaanderen, hebt gij slecht behandeld, tegen de eed van trouw, door de koning, door uzelf, en vervolgens door ons allemaal, leiders van dit land, gezworen.”

2. Beantwoord volgende vragen

Wie spreekt in deze bron en wie wordt aangesproken?

Welke drie concrete verwijten maakt Iwein aan de graaf?

Wat heeft de graaf volgens Iwein gedaan met de eed die hij gezworen had?

Wat stelt Iwein voor als oplossing voor het conflict?

3. Lees enkele van de artikels uit de Verklaring van de Rechten van de Mens en de Burger uit de Franse revolutie in 1789:

1 – De mensen worden vrij en met gelijke rechten geboren en blijven dit. Maatschappelijke verschillen kunnen slechts op het algemeen welzijn gebaseerd worden.

2 – Het doel van iedere politieke vereniging is het behoud van de natuurlijke en onvervreembare rechten van de mens; deze rechten zijn de vrijheid, het bezit, de veiligheid en het verzet tegen onderdrukking.

3 – De oorsprong van iedere soevereiniteit ligt wezenlijk bij het volk. Geen instantie, geen individu kan gezag uitoefenen dat daar niet uitdrukkelijk uit voortkomt.

10 – Niemand mag vanwege zijn opvattingen, ook niet godsdienstige, worden lastiggevallen, in zoverre dat hun uiting de door de wet ingestelde openbare orde niet verstoort.

15 – De maatschappij heeft het recht rekenschap te vragen aan iedere openbare ambtenaar voor zijn bestuur.

Morange, J. (2002). La Déclaration des Droits de l'Homme et du Citoyen. In Que sais-je ? <https://doi.org/10.3917/puf.moran.2002.01>

4. Duid de artikels met betrekking tot de vrijheid van de mens om een leider af te zetten aan in fluo.

IWEIN VAN AALST
1128-2028

5. Vul volgende tabel aan:

	Iwein van Aalst	Franse revolutie
Wanneer is de speech/bron gemaakt?		
Wie klaagt de auteur aan?		
Wanneer zou de heerser zijn macht moeten verliezen volgens de auteur?		
Wie heeft volgens de auteur het recht te oordelen over het bestuur?		

6. Wat valt je op aan deze vergelijking?

Slag bij de Hertshaag

De situatie in Vlaanderen was dus onhoudbaar en dit leidde tot de slag bij Hersthaag.

1. Vul onderstaande tabel in met wat je al weet over de twee partijen.

	Diederik van de Elzas	Willem Clito
Door wie gesteund?		
Waarvan haalde hij zijn macht?		
Hoe keken de Vlaamse steden naar hem?		
Wat was zijn doel in Vlaanderen?		

2. Lees onderstaande samenvatting van de slag en beantwoord de vragen

In 1128 kwam het tot een gewapende confrontatie tussen aanhangers van Willem Clito en Diederik van de Elzas in de omgeving van Herstal. Het ging niet om een grote veldslag, maar om een militair treffen dat deel uitmaakte van een bredere machtsstrijd.

Waarom spreken historici liever van een “confrontatie” dan van een “grote slag”?

Wat zegt dit over hoe oorlog werd gevoerd in de middeleeuwen?
